

steget til 2 252. Der findes altsaa i alt for Øjeblikket i Statsgymnasier og de private Gymnasiers Overskoler 12 307 Elever.

Ligesom Elevantallet er steget meget betydeligt, er ogsaa Udgiften steget meget betydeligt. I 1905—06 kostede Statsgymnasierne 931 000 Kr. Dette Tal var i 1910—11 steget til 1 086 000 Kr., i 1920—21, da man overtog de københavnske 10 Gymnasier, var det steget til 5 111 900 Kr., og naar hertil lægges de Udgifter, som er kommet til siden ved Overtagelsen af de 4 sønderjydske Skoler og de 6 Provinsgymnasier, er den samlede Udgift til Statsgymnasieskolerne her i Landet i Finansaaret 1920—21 6 225 876 Kr.

Stigningen betyder dog ikke blot en Merudgift foranlediget ved det stigende Elevtal, men ogsaa en stor Stigning i Udgift pr. Elev. I 1910—11 var Udgiften pr. Elev i Statsgymnasierne 378 Kr., i 1920—21 var den steget til 817 Kr. gennemsnitlig pr. Elev. Og skønt Privatgymnasiers Antal er aftaget stærkt, er Statens Tilskud til disse alligevel steget meget betydeligt. I 1918—19 var Statens Tilskud til Privatgymnasierne 275 481 Kr.; men det er i Finansaaret 1921—22 steget til 755 599 Kr. Det vil sige, at vi efter Beregningen har for 1921—22 en Udgift paa i alt 7 022 901 Kr. til baade Statens og de private Gymnasier. Dette er altsaa en overordentlig Stigning baade med Hensyn til Elevantal og med Hensyn til Udgift.

Man kunde saa spørge, om den Udvikling, der er foregaaet, maa siges at være glædelig. Det skal jeg nu ikke komme ind paa her, da der jo ikke foreligger Forslag til nogen Ændring i dette Forhold, men jeg nævner disse Tal, fordi jeg mener, de fortjener at overvejes. Jeg vil i samme Forbindelse nævne, at dette store Tal 12 000 Elever i vore private Gymnasier og i Statsgymnasierne kunde tyde paa, at vi er inde paa en Overproduktion af Studenter her i Landet. Ganske vist er der ikke saa mange, der tager Studentereksamen, som man skulde antage efter dette Tal, thi i saa Fald vilde vi faa ca. 1 700 Studenter om Aaret. Men det er ikke Tilfældet. Der er en hel Del, som gaar ud af Gymnasiet, inden de naar at faa Mellemskoleeksamen. Men disse er ogsaa medregnet ved Statstilskuddet. Jeg kan ikke nævne nøjagtige Tal, men jeg har taget nogle Tal fra for nogle Aar tilbage. Der gaar man ud fra, at i Statsgymnasierne fik saadant noget som 80 pCt. af Eleverne Mellemskoleeksamen, i de kommunale Realskoler 66 pCt., i de private

Gymnasier 57 pCt. Men der var enkelte Skoler, hvor der kun var en 20—30 pCt. af Eleverne, som opnaede at faa Mellemskoleeksamen. Selvfølgelig er der ogsaa en Del, som ikke kommer videre, som ikke faar Realeksamen, og igen en Del, som ikke faar Studentereksamen. Jeg har, som sagt, ikke i Øjeblikket det nøjagtige Tal paa dem, der faar Studentereksamen, men det ligger vist mellem 1 000 og 1 100.

Saa er Spørgsmaalet, om vi har Brug for disse mange Studenter, om der er Brug for dem med Hensyn til at gaa den videnskabelige Vej eller med Hensyn til at gaa Embedsvejen eller med Hensyn til de Veje, som Uddannelsen ved den polytekniske Læreanstalt giver Adgang til. Jeg er tilbøjelig til at tro, at vi er inde paa en Overproduktion i saa Henseende. Saa er Spørgsmaalet, om de andre, som ikke kommer til at gaa disse Veje, gennem denne Uddannelse opnaar Dygtiggørelse til at tage fat paa det praktiske Arbejde, til at gaa ind i store Foretninger og til at gaa ind i vore Banker. Dette skal jeg ikke komme ind paa nogen nærmere Undersøgelse af, men det kan der maaske sættes et Spørgsmaalstegn ved. Og det er dog det afgørende, naar man ofrer saa store Summer paa dette Omraade, at man saa virkelig faar noget for Pengene. For Resten er der sikkert ogsaa noget om, at der bliver Overproduktion for deres Vedkommende, der gaar den studerende Vej og fortsætter ved Universitetet. Jeg har set ved de Lejligheder, hvor Studenterne begynder deres Studier, at forskellige Fakulteter har advaret mod for stor Tilgang. Dette gælder særlig Jurister, Læger og Polyteknikere. Kun Teologer synes der ikke at være saa stor Rigelighed af for Øjeblikket.

Jeg har villet nævne dette, ikke fordi denne Sag egentlig foreligger til Behandling, men fordi jeg har ment, det var noget, man kunde overveje, naar denne Sag føres frem. Vi maa naturligvis ofre saa meget paa dette Omraade, som det er nødvendigt, men paa den anden Side bør vi ikke fremkalde en kunstig Overproduktion af Studenter her i Landet.

Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget uforandret til Vedtagelse. Jeg har bragt i Erfaring, at man fra anden Side ønsker Lovforslaget henvist til et Udvalg, og jeg skal senere tillade mig at stille Forslag i saa Henseende.

Vilhelm Rasmussen: De to Lovforslag, der her er til Behandling, har jo dels en rent saglig og dels en politisk-